RÉSERVE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

NAM THỨ MƯỜI BỐN. — SỐ THỨ 2650 MỘT SỐ : 0$02 NGÀY CHỦ NHẬT 17 JANVIER 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE No 4634

HANOI	Tous les jours sauf les dimanches et fêtes	Tous les jours sauf les lundis	Tous les jours sauf les jeudis	Tous les jours sauf les samedis	Tous les jours sauf les dimanches et lundis	Tous les jours sauf les mardis et jeudis	Tous les jours sauf les mercredis et samedis	Tous les jours sauf les dimanches et fêtes
Một năm.	6$00	»	8.00	8.00	8.00	9.00	9.00	»
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	8.00	9.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.20	3.30	3.30	6.00
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.60	1.65	1.65	3.00
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.55	0.60	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 045 de large.
1re page. — Une seule insertion. . . . 0,30 le cm/m
Par contrat annuel . . . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái vấn-đề sơ-đẳng giáo-dục ở nước ta

Cái vấn-đề này phát khởi trong dư-luận nước ta kể đã bao lâu, từ lúc chính-phủ bảo-hộ thoạt bắt đầu mở mang tân-học, sửa đổi lại phép thi phép học đến giờ, ngày nay có thể gọi được là một cái vấn-đề đã giải quyết rõ-ràng rồi, trên chính-phủ dưới quốc-dân cũng đều công-nhận rằng nền sơ đẳng giáo-dục phải lấy quốc-văn làm chủ; chính quan Toàn-quyền Varenne mới ở bên Pháp sang hôm tiếp các thân hào Lục-tỉnh ở Saigon, nói đến vấn vấn-đề tiểu-học bằng quốc-ngữ, ngài cũng nói ngay rằng: « giả thuở nhỏ tôi đi học trường tiểu-học ở làng tôi mà có ông thầy Việt-Nam dạy cho tôi các môn bằng tiếng An-nam cả, thì có lẽ địa-dư tôi cũng không biết mà lịch-sử tôi cũng không thuộc; tôi chỉ biết võ về [illegible] thôi ». Ấy cái chính-lý đã minh bạch rạch-ròi như thế, tưởng chẳng còn cần phải bàn đi nói lại lắm nữa làm gì. Chỉ vì sự sơ-đẳng giáo-dục ở trong xứ ta bây giờ, chính-phủ đã xét đến chính-lý, thể theo dư-luận, chuẩn định cho dạy bằng quốc-văn, mà trong cái chương-trình tiểu-học, dạy bằng quốc-văn, chỉ có ba lớp dưới, học trong ba bốn năm, thì lấy cái bằng sơ-đẳng yếu-lược mà thôi, thì các môn học chưa lấy gì làm được phổ thông, chưa phải là một nền sơ-học phổ-thông xứng đáng; vì thế kỳ giả vừa đây lại có bày tỏ mấy lời trên bản-báo, thỉnh cầu với chính-phủ chỉnh-đốn lại cái nền sơ-đẳng giáo dục, cả năm lớp tiểu-học đều cho học bằng quốc-văn, bằng tốt-nghiệp tiểu-học phổ-thông thì theo cái chương-trình học bằng quốc-văn đó cả, khi đã tốt-nghiệp tiểu-học phổ-thông mà ai có thể theo học được nữa, thì cho học hai năm chuyên môn khoa tiếng Pháp chữ Pháp, cốt sao nói được viết được cho thạo để theo vào các bậc học trên; thiết tưởng như thế thì người mình mới thật có được cái học phổ-thông, mà về sự truyền bá Pháp-học là cái học giàu dân mạnh nước, rất cần rất thiết cho mình bây giờ cũng chẳng có điều gì phương ngại cả.

Mới rồi qui đồng nghiệp Lục-tỉnh tân-văn có một bài luận-thuyết của ông Đặng-xuyên lại phân giải về cái vấn-đề ấy, có ý không tán-thành sự sơ-đẳng giáo-dục học bằng quốc-văn, lo rằng như thế thì chậm mất sự học tiếng Pháp chữ Pháp. Cái vấn-đề là một cái vấn-đề quan-hệ cho cả cái tương-lai của một dân một nước mình, dù kỳ-giả, dù ông Đặng-xuyên cũng đều là bằng-khoăn lo nghĩ về cái quan-hệ chung, lấy lòng thành-thực, lẽ chính-đáng mà bàn soạn cùng nhau, chứ không có ý gì bí thư cả; nhưng đã phân giải mọi lẽ như thế, thì kỳ-giả cũng xin phân giải lại để chất chính cùng dư luận quốc dân.

Trong bài ông nói: học có trong ba năm, thì cái bằng sơ-học yếu-lược thì làm gì cho có cái học phổ-thông. Điều ấy thì kỳ-giả cũng nghĩ như ông, ấy chính vì kỳ-giả nghĩ thế nên mới bày tỏ mấy lời, thỉnh cầu với chính-phủ như kể trên kia vậy; nếu ông thật cũng nghĩ thế thì tất cũng biểu đồng-tình với kỳ-giả, mà đồng thanh khẩn nguyện với chính-phủ chỉnh-đốn lại cái nền sơ-đẳng giáo-dục cho thật được hoàn toàn. Muốn có cái nền sơ-đẳng giáo dục thật hoàn-toàn, thì như lời trong bài trước của kỳ-giả đã nói: Gọi là học phổ thông, thì cái mục-đích giáo dục phải cốt làm sao cho người học dễ hiểu mà mau thông; muốn cho người học dễ hiểu mà mau thông thì các môn học đó tất phải dạy bằng thứ tiếng bản-quốc là thứ tiếng « mẹ đẻ » của mình, người mình ai cũng nói được nghe được cả. Học có trong ba năm, thì cái bằng sơ-học yếu-lược, thì chưa có được cái học phổ-thông thật, nhưng nếu được cả năm lớp trong bậc tiểu-học đều học như thế, cho đến thi bằng tiểu học phổ-thông tốt-nghiệp, thì làm gì các môn học lại chẳng phổ-thông; chứ nếu dạy bằng tiếng Pháp chữ Pháp, thì như lời quan Toàn-quyền đã nói đó, học chẳng cũng chỉ biết võ-vẽ được giảm ba tiếng Pháp mà thôi, mà địa dư cũng không hiểu, lịch-sử cũng không thuộc, làm sao cho có cái học phổ thông được.

Còn ông lo chậm mất sự học tiếng Pháp chữ Pháp, thì xin ông đọc lại một đoạn trong bài trước của kỳ-giả đã nói: người nào có được cái tư-chất, cái cảnh-ngộ có thể học đến nơi đến chốn, thì qua năm sáu năm học quốc-văn ở bậc sơ-học cũng đã thâu nhặt được cái học-thức thông-thường, theo học lên các bậc học trên cũng được có cái cơ-sở vững-vàng chắc-chắn, cái đất đã có cày bừa bón tưới rồi thì trồng gì lên cũng dễ tốt, cái khiếu óc đã mở, thì sự học trực-tiếp bằng tiếng Pháp chữ Pháp sau này lấy càng chóng tinh tiến hơn, dù có mất cái thì giờ học quốc-văn ở bậc sơ-học năm sáu năm, mà nhờ đó cái sự học trực tiếp bằng tiếng Pháp chữ Pháp ở các bậc học trên được chóng tinh tiến hơn, thì cũng chẳng lo gì chậm lụt. Điều ấy cứ chứng ngay như học-trò trường thông-ngôn ngày trước thì biết: học-trò trường thông-ngôn là những người lớn tuổi đã hơi có khôn biết, nên có trong hai năm trời học tiếng Pháp chữ Pháp, mà phần nhiều cũng nói được viết được đủ dùng, so với học-trò tốt nghiệp sơ học Pháp Việt bây giờ, học kể hàng sáu bảy năm, có người đến hơn mười năm, mà hỏ để đã mấy người viết chữ Pháp được thông, nói tiếng Pháp được sõi. Tôi dám chắc những học-trò đã tốt nghiệp quốc-văn sơ-học phổ-thông mà cho học hai năm chuyên một khoa tiếng Pháp chữ Pháp, thì thế nào tiếng Pháp chữ Pháp cũng thạo được, có chậm gì. Duy cái niên-hạn vào học ở các trường như bây giờ định ngặt thế là vì còn theo cái chương-trình học toàn bằng tiếng Pháp chữ Pháp ngày xưa; nay nếu chính-phủ ưng chỉnh-đốn lại cái nền sơ-đẳng giáo-dục cho người mình thì sau năm sáu năm ở bậc tiểu-học phổ-thông, còn có hai năm chuyên học tiếng Pháp chữ Pháp mới lên dần dần các bậc trên, tất cái niên-hạn vào học ở các bậc trên cũng phải có đổi thay, chứ không có lẽ nhất-định như bây giờ mà sự quá tuổi không vào học các bậc trên được.

Và người mình không tất nhiên là ai cũng cần phải học tiếng Pháp chữ Pháp cả, trong một trăm người thì họa may mới có được một người có cái tư-chất, cái cảnh-ngộ có thể học đến nơi đến chốn để tạo-tụu nên một hạng nhân-tài cao-đẳng sau này là cần phải học tiếng Pháp chữ Pháp, còn đến chín mươi chín người là chỉ cần phải có cái học phổ-thông, mà cái học phổ-thông tất là phải học bằng quốc-văn mới có được. Lại chính những người có thể học được đến nơi đến chốn để tạo-tụu nên một hạng nhân-tài cao-đẳng sau này đó, đành rằng cần phải học tiếng Pháp chữ Pháp để theo đòi những cái học-thuật tư-mỹ của Thái-tây, nhưng cũng cần phải có cái nền giáo-dục bằng quốc-văn, thì những cái học-thuật tư-mỹ sở-đắc về Pháp-học ngày sau mới có mong thi-thố ra được ở quốc-gia mình mà làm ích cho dân cho nước được. Thử nghĩ trong nước một trăm người dân chín mươi chín người chỉ vỡ được giảm ba tiếng Pháp mà địa-dư trong nước không hiểu, lịch-sử trong nước không thuộc, các môn thường-thức phổ-thông đều mập mờ lờn-bờn thì làm sao có thể thức đủ để mà tự-trị được, có đủ năng-lực để mà tự-hoạt được, dễ-dàng dang dở, nguy hiểm cho xã-hội biết là chừng nào! Mà cái một người trong trăm người ấy học tiếng Pháp chữ Pháp được thật đến nơi đến chốn, là ông kỹ sư nọ hay ông bác-sĩ kia, nhưng tiếng nước mình không thuộc hết, tinh-thần phong-tục người mình không am hiểu chút nào cả quốc-hồn quốc-túy nước mình không còn đeo-đẳng tí gì cả, giao-thiệp với người trong nước không được, ứng-phó với công việc trong xã-hội mình không quen, thì phỏng những cái học-thuật tư-mỹ sở-đắc về Pháp-học đó có ích gì cho dân cho nước mình không? Ấy về sự sơ-đẳng giáo-dục mà học toàn bằng Pháp-văn thì nó có cái kết-quả đến như thế, xin những người thức-giả trong nước ai để ý đến việc giáo dục, nghĩ kỹ lại xem.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 16 Janvier 1926

Việc tài-chính nước Pháp

Ngày hôm kia, hội-đồng tài-chính của thượng nghị-viện đã quyết-nghị để các phương-sách trả-tỉnh cho số chi thu được quân-bình, và các phương-sách trả-tỉnh việc hoàn trái-khoán ra ngoài. Ngày hôm nay hội-đồng vẫn bàn, và nhất là bàn về khoản thuế bất-thường 1, 20/. về các số tiền giả nợ, và khoản thuế về hàng hóa xuất cảng.

Chánh-phủ và nghị-viện có lời tỉnh các đại-biểu của hàn-đoàn tại hội-đồng tài-chính nên điều đình với quan thượng-thư tài-chính để đề-nghị với nghị.

Báo Écho de Paris có nói: Cái thái-độ của hội-đồng tài-chính thế nào mặc lòng, M. Doumer cũng cứ giữ nguyên cái chương-trình tài-chính của mình. Có tin đồn rằng những ông nghị-viên về tả-đảng lên hiệp-đoàn định đại giấy xin chất-vấn để đặt-nhiệm công-kích thượng-nội-các. M. Briand sẽ đem việc xin hoãn bàn đến các lời chất-vấn, mà xin nghị việc bỏ về tín nhiệm hay không.

Báo Œuvre có nói trước cho các ông nghị-viên biết rằng ông Briand mà từ chức thì thực là một việc nguy to.

Tại nguyên lão nghị-viện

M. Selves trong số nghị-viện nguyên-lão nghị-viện. M. Antony Ratier trong cử soán-đoàn của đoàn cộng-hòa liên-hiệp.

Việc chính trị nước Đức

M. Luther nhận lời lập tân nội-các. Các chánh-đoàn về bên tả-đảng hoan-nghênh việc định lập một tân nội-các liên-hiệp cả các đảng mà không thành công. Các đảng trung-dung có uyên-nhiên nên cái chính-sách tế-tuỳ của M. Luther bớt khuynh hướng về cái chương-trình của các hữu đảng, thì các đảng trung-dung, mới tán trợ cho tân nội-các.

Việc ở Mãn-châu

Các báo Trung-hoa ở Phong-thiên có nói M. Trương-tác-Lâm định điều đình việc kình-lễ với chánh-phủ Xô-viết.

Các báo Nga, và Nhật ở Mãn-châu có nói người Nhật định trong hai năm sẽ đặt xong đường hỏa xa từ Guirin đến Tounroua, để nối đường hỏa-xa Nam-mãn với của bể Se-shin ở Cao-ly.

Nước Xiêm và nước Pháp

Ngày 12 janvier quan đại-sứ Plia, hoàng-thân Traidos đã trao đổi các giấy má ưng chuẩn bản giao-ước hòa hiếu và thương mại của hai nước Pháp và Xiêm, ký ở Paris ngày 4 février 1925. Giao ước bắt đầu thi hành từ ngày ký.

Việc nước Nhật-bản

Hàng hóa xuất cảng trong năm 1925 cộng được 438.262 piculs, đáng giá 878,437.000 viên, tăng hơn năm 1924 được 191 triệu viên.

Quan thương-thư bộ ngoại-giao phản-đối việc tăng thuế nhập-cảng về sắt, vì sợ rằng Ấn-độ lại tăng thuế nhập-cảng về vải bông của Nhật để đối phó lại việc ấy.

(*Indopacifi*)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ quí báo làm ơn chỉ giáo cho việc sau này:

Tôi có người bà con lấy người vợ đã hơn mười năm nay; tôi nay sinh ra được đứa con trai mà chưa cheo cưới chi cả, ý người bà con tôi muốn để người vợ này làm lẽ, nhưng chưa có vợ cả. Bây giờ muốn cheo cưới người này rồi sau này sẽ lấy vợ cả có được không?

Sự cheo cưới đó có ngăn trở chi đến việc lấy vợ cả không?

Đứa bé con ấy đẻ ở nhà thương Hà-nội, ý người bà con tôi chưa muốn lấy giấy khai-sinh vội, đợi cưới xin việc hôn-nhân thỏa thuận sẽ lấy có được không? Và khi đó muốn lấy giấy phải làm thế nào?

LỜI ĐÁP. — Nếu chưa có vợ cả thì vợ cưới trước sao gọi là vợ lẽ được? Vậy người vợ mà người bà con ông sắp lấy, sắp cheo cưới là vợ cả chứ không phải vợ lẽ. Nếu muốn cho người ấy là vợ lẽ thì đừng cưới người ấy vội, đợi cưới vợ cả xong rồi hãy lấy vợ lẽ thì được.

Người bà con ông không khai-sinh thế nào được, vì để ở nhà thương thì việc khai sinh là việc của nhà thương, dù cha mẹ không khai, nhà thương cũng tự khai lấy, nhưng nếu người đàn bà sinh ra đứa trẻ ấy không khai tên người bố thì trong sổ chỉ biên tên người mẹ thôi cũng được. Giấy khai-sinh ấy người bà con ông bắt tất phải lấy; có bao giờ dùng đến thì mới phải lấy.

Pa. h.-L.

VIỆC KHAI QUẬT CỎ MỘ Ở PHI-CHÂU

Ngày 15 octobre, một đoàn Pháp-Mỹ đi khảo cứu về nhân-chủng tại Phi-châu trong miền Hoggar.

Đoàn ấy do bà thượng Ryron de Frorok, danh dự hội viên hội địa-dư nước Anh, và M. Seigasse, quan cai trị xứ Tebessa, phó-trưởng. Trong đoàn ấy có giáo-sư Penny, và giáo-sư Tyrrell.

Đoàn ấy có khai quật ở gần Taman rasset một cái cổ mộ, chôn ở dưới cát, tức là mộ hoàng-hậu Tinhanan. Mộ ấy đã mấy nghìn năm, đã chứa rất nhiều của báu, như đồ gỗ, đồ vàng bạc, ngọc thạch và các đồ dệt.

Ngày 3 décembre, đoàn ấy trở về đến Alger, thì ông chánh đoàn có tuyên bố với các báo như sau này: Cỗ mộ của chúng tôi khai quật được, là mộ của hoàng-hậu Tinhanan. Thi thể đặt ở nơi chính tâm, bọc kín những tơ lụa, vẫn còn nguyên chưa việc gì.

Đầu đội mũ miện vàng, giát ngọc. Cổ đeo năm cái vòng hạt châu. Hai tay đeo 18 cái vòng, chân cái bằng bạc, và chân cái bằng vàng.

Chung quanh nơi chính tâm, có đồ gỗ chạm rất đẹp, và nhiều đồ dùng cho hoàng-hậu.

Người ta lại có vớ số trai ngọc rất quí, một cái cột nhỏ bằng vàng, và nhiều bát đĩa bằng vàng. Lại có một người tượng Vénus đục bằng đá, cao độ 30 phân.

Các đồ đạc, đoàn ấy có đóng làm 36 kiện, đem về dâng chính-phủ Algérie.

HÀI ĐÀM

Thi nhịn hút!

Mới đây các nhà báo tại xem báo thấy đăng như sau người ở các nước thi nhịn đói đến hai tháng mà không chết. Các nhà ấy lấy làm hâm-mộ lắm, nhưng giao hẹn với nhau rằng: « Nếu ai nhịn hút được bảy ngày mà không kéo một phát nào thì sẽ được thưởng hai lạng « tiền được » và một cái mề-đay của hội « Cơm đen ». Trong đó có một nhà thuốc-thụ là ký Lâu tình nguyện nhịn hút. Quả vậy, Lâu ta nhịn đã sáu ngày mà thần-trí vẫn được tráng-kiện như xưa. Các bạn đồng-nghiệp lấy làm cảm-phục lắm; nhưng sau họ lấy làm lạ, tinh nghi, kham mình Lâu thì tất ấy một cái bát tẩm-phơ đựng toàn xái nhất!

Người thi nhịn đói mà uống nước, Lâu thì nhịn hút mà nuốt xái!

Ai giỏi?...

Tiếng-phong.

Ngạch thuế thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại

Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định sau này:

Điều thứ nhất. — Nghị-định ngày 2 janvier 1897 về khoản thuế thân ở Bắc-kỳ thi nay bãi đi.

Điều thứ 2. — Sao nghị-định quan Thống-sứ Bắc-kỳ ngày 10 novembre 1925 thuộc về các thể lệ đóng thuế thân và tạp dịch ở hàng xã Bắc-kỳ thì nay chuẩn y.

Điều thứ 3. — Quan Thống-sứ Bắc-kỳ nay chịu nghị thi hành.

Ký tên: Alexandre Varenne

Tờ nghị định-quan Toàn-quyền nói trên ấy như sau này:

TIẾT THỨ NHẤT

Thuế thân — Hạn nộp và chỗ nộp — Sưu thuế và tạp dịch trong xã

Điều thứ nhất. — Trừ những hạng người được trừ thuế không kể, còn phàm dân đinh Annam từ 18 đến 60 tuổi, (kể theo tuổi An-nam) thì ai cũng phải chịu thuế thân.

Năm nào cũng cứ đến trước ngày 30 tháng 6 tây, thì phải nộp thuế thân đủ cả một năm, mà mình khi lên tỉnh dân nào, thì nộp cho lý-trưởng làng ấy.

Nếu người phải chịu thuế mà chết đi, thì xã ấy sẽ biên theo điều thứ 2, sau này mà xin giảm bớt thuế.

Hễ đóng thuế thân ở xã nào thì cũng phải đóng những sưu thuế và tạp dịch ở xã ấy. Nếu bắt đóng sưu cả mình ở xã nào khác nữa, thì cứ chiếu phần các bắt đóng sưu ấy mà sai thu lại và sai dịch cho xã kia cứ thế.

TIẾT THỨ II

Sổ đinh — Miễn trừ — Sổ khai người vắng mặt

Điều thứ 2. — *Nói về sổ đinh.* Mỗi làng lý trưởng phải lập một quyển sổ đinh. Trong sổ ấy phải kể các dân đao nhiêu tuổi, và con cái ai, ra từng hạng như sau này:

A) Hạng người dân đinh hàn-sĩ từ 18 đến 60 tuổi (tuổi An-nam) quê ở làng và đóng thuế thân ở đấy (hạng có mặt ở làng và hạng cũng coi như có mặt ở làng theo như điều thứ 6 sau này);

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

B) Hạng người dân-đinh bản-xứ từ 18 đến 60 tuổi (theo tuổi an-nam) nguyên quán ở hạt khác trong xứ Bắc-kỳ, nhưng vào lính vào sổ đinh ở bản-xứ theo như điều thứ 7 và thứ 8 sau này ;

C) Hạng người dân-đinh bản xứ (từ 18 đến 60 tuổi và theo tuổi an-nam) nguyên-quán ở các xứ khác trong Đông-dương, hoặc nguyên quán ở Bắc-kỳ, nhưng không thuộc về giống người Annam, mà ở ngụ ở bản-xã theo như điều 12 sau này ;

D) Hạng người dân-đinh bản-xứ (từ 18 đến 60 tuổi, theo tuổi an-nam) nguyên quán không biết ở đâu, mà hiện vào sổ đinh như điều thứ 13 sau này sẽ định.

E) Hạng người dân-đinh bản-xứ chưa tới 18 tuổi hoặc đã quá 60 tuổi rồi.

Hàng năm cứ về tháng 12 tây, thì phải biên những người vừa kể trên này vào sổ đinh ;

Hàng năm cũng về tháng ấy, phải xóa tên những người chết rồi và những người không thuộc về các hạng kể trên ấy nữa.

Điều thứ 3. — *Miễn trừ.* — Hễ người nào được trừ thuế, thì trong sổ phải biên vào cạnh tên người ấy những lẽ gì mà được miễn trừ (1)

Người nào theo lệ được miễn trừ thì trước ngày 31 tháng 8 tây phải làm đơn đệ lên Tòa sứ và phải dính theo đơn các giấy chứng-chỉ (như giấy hợp đồng bằng thiên nam, văn văn). Nếu không theo thủ tục như nói, thì sẽ phải chịu thuế thân như lệ thường.

Lý-trưởng phải nộp tại Tòa sứ các thẻ thuế thân mà không cần phải đến (xem điều thứ 25 sau này)

Điều thứ 4. — *Sổ khai những người vắng mặt.* — Trừ sổ dân đinh ra không kể, mỗi làng lại phải làm một quyển sổ kê những người nguyên-quán ở làng, nhưng được phép không đóng thuế thân ở đấy (hạng khai vắng mặt) Sổ ấy chia làm hai hạng :

A) Hạng người khai vắng mặt ở làng mà trú ngụ tại địa hạt Bắc-kỳ.

B) Hạng người khai vắng mặt ở làng mà trú ngụ ở ngoài địa hạt Bắc-kỳ.

Trong sổ phải chua tên tuổi người vắng mặt, người ấy là con ai và hiện hãy giờ ở đâu.

Điều thứ 5. — Sổ dân đinh và sổ kê những người vắng mặt ở làng, mỗi thứ phải làm ba bản một bản lưu tại dân giữ, một bản nộp phủ huyện, một bản nộp tòa sứ.

Những sổ ấy cứ ba năm phải làm lại một lần theo như mẫu định ở sau nghị-định này. Tiền mua các sổ sách giấy má, sẽ trích vào kì-oản tiền của dân nộp.

(Còn nữa)

(1) Những hạng sau này được miễn trừ thuế thân : học-trò, linh trẻ con, linh tại ngũ, linh khố xanh, linh cơ, linh trạm linh cảnh-sát, linh dự bị, người tàn tật, người có bằng nhiều năm, những học sinh được ân lượng ở các trường Đông-pháp, thợ mộ sang Pháp trong quãng những thợ ấy được công sự. Chỉ-dụ ngày 31 tháng 10 năm 1919 và thông tư ngày 19 tháng 9 năm 1924 số 1231. Xem Bắc-kỳ quan-báo, trang thứ 2642.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rõ rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các lệt quí ông nào mua thì gửi liền cho ; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ đầu hoặc giữa một tháng, chứ không tính từng ngày một.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 21 độ
15 giờ 22 độ

Giá hạo. Kể từ ngày 16 Janvier 1926 giá hạo ở kho Nhà-nước định là 15 f. 55.

Tin tàu. — Tàu *Chili* mang thư sang Pháp từ các thư từ và các hộp có khai giá (boîte valeur déclarée) không kể, đến sáng ngày 23 janvier hồi 6 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon.

Tư tức ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 21 janvier.

Tàu *Hanoi* đến ngày chủ nhật 17 janvier hồi 18 giờ sẽ chạy đi Hongkong, đường Pakhoi, Hoihao và Fort Bayard.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong ngày hôm ấy, chuyến xe lửa 6 giờ 20 phút.

Một cuộc chớp bóng tại phủ Toàn quyền. — Vì cuộc phụ-nhân đi sứ nay mai mở một cuộc chớp bóng tại phủ Toàn-quyền mời riêng các viên chức Annam làm việc trong phủ chứ không quyền các ông đến xem.

Cái thinh-tình ấy từ xưa đến nay mới có một vậy.

Quan Thống-sứ đi kinh-lược. — Đến thứ ba 19 janvier này, quan Thống-sứ Robin sẽ xuống kinh-lược tỉnh Hải-dương để xét xem việc trước bị điều thổ, và việc cải lương hương-chính ở tỉnh ấy đã tiến hành được thế nào.

Các quan nguyên súy đi kinh-lược. — Quan nguyên soái Pernot coi đạo quân thứ nhất ở Bắc-ninh, hiện nay đương đi coi việc tập trận ở Lạng-sơn.

Quan nguyên-soái Bazile coi các binh Trung-Bắc-kỳ trước đi coi tập trận ở Lạng-sơn thì ngày hôm nay 16 janvier đã trở về Hanoi.

Quan nguyên soái Roussel, coi đạo binh thứ nhất ở Hanoi, hiện nay đang đi kinh-lược đạo binh Tuyên-quang.

Các sổ bảo cử tại thành phố. — Quan Đốc-lý thành phố ra các rằng từ ngày 15 janvier các sổ bảo cử Tây Nam trong năm 1925 hoặc biên thêm hoặc xóa bớt đi đã yết tại tòa Đốc-lý và cải thời hạn cho các nhà muốn biên thêm hoặc xóa bớt thì định đến ngày 4 février 1926 là hết.

Âu-châu với các giống da vàng số 16 phải có một cuộc diễn giảng. — Bổ *Opinion* có đăng rằng :

« Trong quyển tạp-chí *Le Nord et l'Est*, ông Albert Sarrant đại sứ Pháp tại Constantinople đã bắt đầu đăng một bài khảo-cứu về vấn-đề chủ-đấu của Âu-châu với các giống da màu và những lẽ hòa-bình của thế giới.

Trong một bài thứ nhất, quan nguyên thượng-thư Thuộc-địa có nói cận-kỳ rằng các dân-tộc ở hoàn-cầu đến 9 phần mười phải ở dưới quyền giống trắng, người giống trắng, dân số chỉ được có 440 triệu thôi mà các giống da màu thì dân số được những 1.200 triệu, giống vàng 557 triệu ; Ấn-độ và các giống mới hung khác 450 triệu ; giống đen và giống đỏ 20 triệu, một điều nguy hiểm nhất cho cuộc tương-lai là cái « liên hiệp đoàn của giống trắng » ngày nay lại phân rẽ nhau ra, và nước Nga lại kéo đem cái thủ-đoạn quá-khích mà truyền bá cho thích hợp với những điều hi-vọng của các giống da màu ».

Hội Khai Trí Tiến-Đức — Xin nhắc các ngài hội viên Hội Khai-trí tiến-đức rằng chiều mai chủ nhật đúng 5 giờ, quan Toàn quyền Varenne sẽ lại thăm nhà hội, xin các ngài nhớ đúng ngày giờ ấy tựu-tại hội, quan đến nghênh tiếp quan Toàn-quyền.

Khai-trí hội thông cáo

Giá tiền bưu-điện tăng lên. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định sửa đổi lại các lệ phí của sở bưu-điện như tiền gửi thư, gửi các giấy in, gửi điện báo ở trong địa-hạt Đông-dương và Quảng-châu-loan, ngạch gì cũng đều tăng lên cả. Lệ mới này thi hành kể từ ngày 1er février trở đi.

Theo như lệ mới thì từ ngày ấy trở đi, phàm các thư từ, các gói dân kiện, các giấy má về các công việc, các giấy má về thương mại thì từ 20 grammes trở xuống phải dán tem 5 x 1 cả và từ 21 đến 50 grammes thì phải 1 hào, từ 50 đến 100 grammes 15 xu ; và cứ thêm 100 gr. hoặc dưới 100 gr. nữa thì mỗi 100 gr. phải thêm 4 xu.

Các bưu phiếu (cartes postales) thường 4 xu,

Các bưu phiếu tiền trả lời sẵn (réponse payée) 8 xu ;

Các mẫu hàng từ 100 grammes trở xuống : 4 xu, và cứ thêm 100 grammes hoặc dưới 100 grammes nữa thì mỗi 100 grammes là 3 xu.

Còn các danh-thiếp thì giá như sau này :

a) danh-thiếp chỉ biên tên họ, chức nghiệp, chỗ ở người gửi, ngày giờ tiếp khách thì theo giá các gói kể trên thường.

b) danh thiếp để những chữ không thuộc về hạng trên ấy bất cứ là in hay viết thì :

Từ 5 chữ trở xuống : 3 xu.

Trên 5 chữ : theo giá thư thường

Tiền *recommandé* thì tăng đều lên

Các thư và các gói dân kiện và *cartes postales* thì tiền *recommandé* mỗi cái là 15 xu.

Tiền điện báo cũng tăng như sau này :

Các điện báo thường : mỗi chữ 3 xu ; và mỗi cái điện báo đi ra cũng phải tính là 15 xu một cái.

Các điện báo thông với tàu bể : mỗi chữ 6 xu (lệ phí trên bộ : 3 xu lệ phí dưới bể : 3 xu) và mỗi cái điện báo đi ra cũng phải 3 hào.

Các điện tín về bưu-quốc : mỗi chữ 1 xu và đi ra mỗi cái cũng phải 15 xu.

Đó là nói về mấy điều ta cần biết nhất, còn cái thể lệ khác thì nhiều lắm, ngài nào muốn biết rõ, xin xem ở *Bông-dương quan-báo* (Journal Officiel de l'Indochine) số 9 janvier 1926 hoặc có thể hỏi tại các nhà bưu điện.

Quyển « Tuyển cử quốc-dân » — Tân Dân-Thư-Quán Hanoi có tiếp được độc-giả ngăn không nên xuất bản quyển « *Tuyển cử quốc dân* » của cụ Phan Bội-Châu, tiếc rằng chậm quá, vì sách đã phát hành từ trước rồi. Nhưng quyển sách này chỉ bán có hạn, không in lần thứ hai, ngài nào mua được cũng may lắm thay.

Tân Dân Thư Quán kính cáo
5.521

Thi thư kỳ tập sự vào sở Tương chính. — Sáng hôm qua hồi 7 giờ rưỡi, đã bắt đầu thi tuyển thư ký tập sự vào ngạch thường của sở. Thí sinh tựu trường có 270 thiếu niên tráng-thí. Các đầu bài thi như sau này :

Âm tả

Qui n'a pas quelquefois admiré les formes pittoresques ou même fantastiques de ces gros nuages qui, semblables à d'éblouissantes montagnes de neige, se promènent dans les parties supérieures de l'atmosphère pendant les belles journées d'été ? Bien des personnes les contemplent avec ravissement ; mais bien moins de personnes se sont demandé quelle en est l'origine. Expliquons donc comment prend naissance ce merveilleux phénomène. Les rayons du soleil venant frapper la surface de la mer, échauffent l'eau et la réduisent en vapeur aussi invisible et aussi transparente que l'air. Ces vapeurs, grâce à leur légèreté et à la propriété d'expansion dont elles sont douées, gagnent les régions supérieures de l'atmosphère. Là, elles subissent un commencement de condensation et elles passent, comme disent les savants, à l'état vésiculaire. Cela signifie qu'elles se liquéfient et qu'elles s'arrangent en petites boules dont l'enveloppe seul est liquide et dont l'intérieur est rempli de gaz. Ces petites boules ne diffèrent que par la taille des brillantes bulles de savon qui font passer aux enfants de si délicieuses heures de récréation. Elles sont si petites, si petites qu'on a une peine infinie à les apercevoir.

Câu hỏi

1°) Qu'entendez-vous par les formes pittoresques ou même fantastiques de ces gros nuages ?

2°) Qu'est-ce que l'atmosphère ?

3°) Quel est le synonyme de phénomène.

4°) Expliquez le mot condensation.

5°) Faire l'analyse grammaticale de cette phrase. « Les rayons du soleil venant frapper la surface de la mer, échauffent l'eau et la réduisent en vapeur »

Luận về Pháp

Le paresse rend tout difficile mais le travail rend tout aisé.

Expliquez et donnez les exemples.

Ở Grand Magasin Réaux số phố Paul-Bert, cần dùng những thợ may khéo. Ai muốn làm thì hỏi ở đấy.

Đá bóng thi. — Đúng 3 giờ chiều chủ nhật 17 janvier này tại bãi *Eclair* ngoài bờ sông (cầu nhà đèn) sẽ có cuộc đá bóng thi do hai hội *Collège Sportif* và *Eclair* tranh đấu.

Hội *Collège Sportif* thì bên áo trắng quần thâm, còn bên *Eclair* thì áo đỏ quần xanh quần trắng.

Hội *Collège Sportif* cách chủ-nhật vừa rồi đã thắng hội *1er Tirailleur Tonkinois*, vậy lần đấu với hội *Eclair* thì chắc bên sẽ kịch liệt lắm, vì hồng hai hội đều có tiếng cả.

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh dong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinéma Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay giá rất phải chăng

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến.
3009

Sách mới xuất bản. — Bản quán mới tiếp được một quyển *Bắn dạo chí-nam* của ông Paul Ngọc Luận mới xuất bản. Nay bắt xu mới sách trông đẹp, giấy lốt chữ in và tranh ảnh rất rõ ràng, trong một số sau sẽ có bài giới thiệu quyển sách hữu ích ấy.

Á-tiu. — Bản quán được tin buồn rằng ông Nguyễn-như-Bích, buôn bán, số nhà 3 phố hàng Cân, từ thế giang hôm nay, tại nhà thương Bạch-Mai Hà-nội.

Năm nay ông hưởng thọ 40 tuổi. Sáng ngày mai, 17 Janvier sẽ cất đám.

Bản quán có lời chia buồn với quyến.

Muốn biết lịch-sử ông Phan Bội Châu và cái ân lớn lắm của ông tại Hội đồng đề-hình mới rõ thì nên xem quyển sách của bà *Trang Bắc-tân-văn* đã xuất bản, có biên chép đủ lời tranh biện và các lời biện thuyết của hai luật sư cãi cho ông Phan. Những lời tranh biện và những lời biện thuyết ấy duy có bà *Trang-Bắc-tân-văn* là biên được hết.

Giá bán một quyển 12 xu. Mua buôn mua lẻ hỏi tại nhà in báo *Trang-Bắc tân văn*.

VÌ VỀ TÂY MÀ BÁN

Một cái auto hiệu Panhard Levassor Carrosserie Vonoré mười hai mã lực.

Còn mới và tốt.

Hỏi ông Henri Duron ở nhà giấy Văn-Nam Hanoi.
5.517

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sôi thường, mụn và ngứa nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gió, số nhà 25, Hanoi, ông nói 314.

Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người ở, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi.
3021

HIỆU BÁO-CHẾ

CHASSAGNE

50, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY
3002

MỚI XUẤT BẢN

Trạng-Lợn

tiểu-thuyết lịch-sử nước Nam.

Sách giấy 110 trang, giấy tốt, khổ 18 × 12, giá . . . . . 0$45

Cước thêm ngoài 0,11

MUA BUÔN VÀ MUA LẺ, XIN HỎI :

PHAN-BÁ-CẦN

82 bis, Rue du Chanvre, Hanoi
3024

MUA MAU KẺO HẾT

Nhân dịp tết Tây ở hiệu đúc đồng « FONDERIE TONKINOISE » Hoàng xuân-Lan ở Hanoi, số nhà 53 bis, cuối phố Ngõ-Trạm (Avenue Henri d'Orléans), có chế nhiều kiểu đồ đồng rất đẹp, để dùng làm đồ tặng hảo ; vậy xin các ngài chiếu-cố lại mua cho.
3042

Đấu giá. — Hồi 4 giờ chiều hôm qua, ông Lục-lộ Bắc-kỳ đã đấu giá mua 6 lô là 21 900 m3 để sẽ phòng việc bổ-thêm về năm 1926 này. Lô thứ nhất 2 00 m3 lô thứ nhì 5.00 m3, lô thứ ba 3 30 m3, lô thứ tư 3 00 m3, lô thứ năm 6000m3 và lô thứ sáu 1.500m3.

Các người được mua sau này :

Lô thứ nhất : M. Trần ngọc-Trân, 3$ 27 một mc.

Lô thứ nhì : M. Nguyễn-văn-Tứ, 3$53 một mc.

Lô thứ ba : M. Trương-trọng-Vọng, 2$05 một mc.

Lô thứ tư : M. Trương-trọng-Vọng, 2$45 một mc.

Lô thứ năm : M. Nguyễn-tri-Phú, 1$76 một mc.

Lô thứ sáu : Đoàn-duy-Kiêm, 1$38 một mc.

Vì sắp về nghỉ nên muốn bán một cái Auto chạy rất tốt, hiệu « UNIC », mười mã-lực, hồn chở ngồi, kiểu 1923, hãi còn mới, cộ đủ đồ dùng và hai bánh phụ, giá là 1.200$00.

Hỏi tại số nhà 12, Bobillot, Hanoi.
5516

Muốn bán một cái xe 6-16 « Buick », 14 mã-lực, bếp chở được 6 xi-lanh, máy bơm sang « Zénith » xe còn mới, bánh xe của đã cả.

Giá : 1.600$00

Hỏi tại M. Friederich, 49 bis, Rue Paul Bert, Hanoi.
5519

Cuộc sổ số của Hội bảo-trợ trẻ con tây lại, hoãn đến 16 Avril sau.
5520

MỚI XUẤT BẢN

QUYỂN THỨ NHẤT

LES MISÉRABLES

de Victor Hugo

Nguyễn-văn-Vĩnh dịch quốc-văn

Bìa chữ Pháp, bán quốc-văn

240 trang, giá : 0$ 50

Cước gửi recommandé mỗi quyển : 0$ 20

CINÉMA PALACE HANOI

« Một tuần lễ chiếu-bóng rất hay ! ! !

Từ thứ tư 13 đến thứ ba 19 Janvier 1926

TESS AU PAYS DES HAINES

Bất vui ! ! ! Rất lý-thú ! ! !

Sự tích chuyện rất dễ hiểu

Cô Mary Pickford đóng trò rất khéo

Phim ảnh này của hội « Les Artistes associés » là một hội hợp-quần rất tốt, vậy hễ một phim ảnh nào của hội này làm ra là được công chúng hoan-nghênh nhiệt lắm

Mau mau đến xem kẻo hoài

3008

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ đi ngự đồng Bắc-đàu bội-tinh Nguyên chuyên về ngoại khoa tại hoàn-viện Tenis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-Cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1$ 500

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32 GIÁY nói số 236

3013

Số 14

Nam-Tống Phi-Long

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tào ân mới không nghĩ ngờ chi nữa, tức thì truyền cho quân-sĩ nhổ trại đi đuổi theo. Đi suốt trong một ngày, qua đất *Lạc-dương* tới đất *Hà-nam*, lại đò hỏi người qua đường rằng :

— Có gặp quân *Tấn* kéo qua đây không ?

Tào ân hỏi luôn đến ba bốn người, đều trả lời là không gặp đâu cả. *Tào-ân* trong lòng nghi hoặc, không hiểu ra thế nào. Bỗng thấy thám-tử hoàng-hôi chạy đến báo rằng :

— Quân *Tấn* lấy qua *Hà giang*, kéo vào trong thành. Đại-trại của quan nguyên-soái, đã bị quân *Tấn* đốt cháy sạch rồi.

Tào-ân nghe báo, ngồi trên mình ngựa, phân-vân khó quá mà rằng :

— Ta trúng kế của địch-tặc rồi là rồi !

Tào-ân vội vàng rút quân quay về, trông thấy trong trại lửa cháy ngất trời, chỉ thấy trong vùng khắp cả bốn mặt, khiến cho quân *Đường* hồn xiêu phách lạc, không đánh mà tự nhiên phải tan.

Lưu trị viễn đem một toán quân đứng chặn ngang đường, quát to lên rằng :

— Sào-huyệt của ngươi đã bị quân ta phá vỡ, nếu muốn bảo toàn tính-mệnh thì nên mau mau xuống ngựa mà đầu hàng đi.

Tào ân hầm hầm nổi giận, cầm giáo xông vào đánh *Lưu trị viễn*. Hai bên giao chiến đã được mấy hợp mà chưa phân thắng bại.

Tào ân không đếm nam đánh, tế tìm một lối mà chạy. *Vương-hồ lật-đạt* theo sau, bị *Lưu trị-viễn* chém cho một nhát, chết ngay ở dưới chân ngựa.

Quân *Đường* thua to, hơn hai vạn người phải đầu hàng. *Tào-ân* quay về bản-trại, lại gặp *Tấn chiêu* đem quân đến đánh. *Tào-ân* gia sức chống *Tấn-chiêu* giao chiến

Lưu trị viễn lại vâng đem quân tiếp vào, liền hãm *Tào ân* ở trong vòng vây. *Tào ân* hết sức xung đột mà không thể nào ra thoát được, bị-hạ ky binh chết hại gần hết.

Tào ân tự biết khó lòng sống được, ngồi trên mình ngựa, thở dài mà than rằng :

— Kể làm tôi không đền ơn được cho chủ thì cũng nên liều một chết cho rồi !

Nói xong, liền tuốt gươm đâm cổ chết. *Lưu-đại* là bộ-hạ *Tào ân*, cũng lĩ loạn quân giết chết. Quân *Đường* chết hại, không biết bao nhiêu mà kể, thây chất thành núi, máu chảy đầy sông.

Quân *Tấn* lấy được các xe lương-thảo và khí giới rất nhiều. *Tấn chiêu* tiến binh đến tận chân thành, cùng *Lưu-trị-viễn* ra chia nhau làm bốn, mỗi người đánh giữ một mặt.

Đường chúa nghe tin *Tào-ân* thua trận, quân *Tấn* đánh thành gấp một mặt.

Đường-chúa nghe tin *Tào-ân* thua trận, quân *Tấn* đánh thành gấp lắm, lòng cuống không biết làm thế nào, bèn cùng *Tào hoàng-hậu*, *Lưu thái-hậu* và hai *Ung-vương Trùng mỹ* đem ấn quốc-tỷ lên lầu *Huyền vũ*, rồi bắc quân ai phòng bốn cửa lầu. Lại sở ý muốn đốt cháy hết cung-điện ở trong thành *Lạc dương*.

Ung-vương can rằng :

— Thịnh suy nguyên có số-mệnh, cũng là ý trời xui khiến, ta không nên nói. Vả bọn hèn tôi đây, khi nào chịu bỏ ta, sau này lại dâng cửa dâng đồ sửa-soạn cung-điện thì tiệt là ta ở tiệt mà còn khiến cho trăm họ thêm cực. Chi bằng cứ để còn lại, cho tỏ cái ý trung hậu của ta.

Đường chúa nghe lời, mới không đốt cháy cung-điện, chỉ lên lầu *Huyền-vũ* tự-tử mà thôi. Vừa trong chớp mắt, đã thấy lửa cháy rực trời ánh sáng khắp phía ngoài thành. *Đường-chúa* cùng bọn thái-hậu và *Ung-vương* đều tự thắt cổ chết ở trong lầu. Tuổi là *Đường-chúa* làm vua được hai năm, thọ bốn mươi chín tuổi. Đời *Đường* mất từ đấy giờ.

Buổi chiều hôm ấy, quan thừa-tướng là *Phàng-đạo* cùng các tướng-tiền mở cửa thành ra nghênh-tiếp *Tấn-chiêu*. *Tấn chiêu* kéo quân vào thành *Lạc dương*, quân *Đường* đều bỏ áo giáp xin chịu tội.

Tấn chiêu truyền bảo *Lưu-trị viễn* rằng :

— Nhà-ngươi hiệp nên xếp đặt các hàng quân sĩ, cờ nào đội ấy, đều về đinh-trại. Lại sửa soạn sẵn một nơi công-quán để nghênh tiếp vua *Khiết-đan*.

Lưu-trị-viễn vâng mệnh lại ra. Trong thành vẫn yên lặng, quân-sĩ không hề xâm-phạm của ai một chút nào. Sáng ngày hôm sau, *Tấn-chiêu* sai tại *Tuyên-đức-đô*, để cho các quan văn-võ triều-thần và bọn *Lưu trị-viễn*, rồi cho *Phàng-đạo* làm *Đông-bình-chương-sự*, còn các quan văn-võ triều-thần, ai nấy đều giữ nguyên chức cũ.

Tấn-chúa giao cho *Lưu-trị-viễn* chấp-chưởng binh quyền. *Lưu trị-viễn* vâng mệnh, luyện tập quân-sĩ và đặt ra các điều khoa cấm. Bấy giờ có một tên quân lấy trộm chỉ-tiền của người ta, nhưng bắt được giải vào nộp *Lưu-trị viễn*.

Lưu-trị-viễn nói :

— Quân-sĩ phạm luật, ta nên phải nghiêm trị.

Nói xong, liền thi truyền quân đao-thủ đem ra để chém. Tả hữu qui xuống kêu rằng :

— Tên quân này phạm tội rất nhẹ, xin tha chết cho, mà hãy khiển-trách một lần mà thôi.

Lưu trị viễn nói :

— Đã phạm quân-luật, thì phải xử tử, không cần nghĩ luận chi nữa. Dẫu lấy trộm một đồng, cũng không thể khoan-thứ được.

Lưu trị viễn tức thì truyền đem ra ngoài cửa dinh, chém đầu để rà hiệu. Từ bấy giờ trong quân đều một lòng kính-sợ, không ai dám trái lệnh. *Tấn-chúa* sai người đến *Thường đăng*, tâu với vua *Khiết-đan*.

Vua *Khiết-đan* mừng mà phân bảo rằng :

— Ta vẫn biết trước rằng *Thạch-lang* thế nào cũng làm nên đại-sự, nay quả như lời ta đã nói !

Vua *Khiết-đan* truyền cho sứ-giả về tâu *Tấn-chúa*, lại dặn cho biết rằng mình vẫn có ý ấy vậy. Đến tháng 12, vua *Khiết đan* tự biết *Tấn-chúa* đã về nước.

Tấn-chúa sai người tiến đến *Đuquan*. Các xứ vùng lạn đem theo rất nhiều. Vua *Khiết-đan* về đến nước mới, đổi niên-hiệu là *Hội-đồng* và quốc-hiệu là *Đại-liêu*.

Từ năng-khanh cho trăm quan đều học chữ-sách của Trung-quốc cả, lại dùng lấu cả người Trung-quốc nữa. *Triệu diên-thọ* làm chức khu-mật-sứ, tổng lý quốc sự.

Ngày tháng 2 năm thứ 3 niên-hiệu *Thiên phúc*, *Tấn-chúa*, truyền lệnh gia ân đại-xá cho thiên-hạ.

Trương doãn dâng hiến tên để kháng-nghị về việc đại xá ấy. Tờ hiến tâu như sau này :

« Chức *hữu-tán-kị-thường-thị* là « *Trương doãn* cải tâu để thánh-« *thượng* soi xét.

« Tôi đã nghe rằng thần xưa, gặp « khi thiên tai, đều có từ xá, lấy thế « làm một điều tu đức.

« Nhưng ngày trước có hai người bị « giam được ân-xá, thành ra hễ gian « thoát tội, mà người thẳng mắc oan. « Cái oan-khí ấy lắt lại gây nên thiên « tai. Xem thế đủ biết rằng cách từ-« xá không phải là một cách để trừ « tai vậy.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 chân kính
Mặt và kim
có chất da-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nổi thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ dạu, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
30 3

NGƯỜI ĐẸP

Hiệu tôi vừa nhận được bên Pháp gửi sang thứ Sáp-Thơm, xưa nay Qui-khách đã công-nhận là sáp mềm thật, trắng da, xanh tóc, chang dài, sạch gàu khỏi chấy. Nhất là mùa hanh, thứ sáp này lại có đặc-tính chữa bệnh nẻ rất thần hiệu. Bán buôn giảm giá 20%, bán lẻ mỗi hộp giá tiền là 6 xu.

Hỏi tại hiệu Đức-long, 90, phố Mã-mây, (Hanoi). 3011

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine
Giá 1$30 một hộp 3001

Bệnh Lậu

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhạy lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả ; giá dụ ống tiêu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy dau ống tiêu liện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ để thuốc trong ống tiêu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó'

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dầu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

Sao mà nhăn mày nhiều mặt đa thịt có ngứa khó chịu thì lấy Pommade Cadum thoa cho hết gầy quào làm chi cho trốc vảy trầy da.
3044

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Từ trước đến giờ chưa mấy khi bổn hội đem ra diễn những tích hát nào mà toàn Nữ-ban ra đóng. Vậy bắn hội định từ 15 tháng giêng tây này trở đi mỗi tuần lễ đều một vở rất hay rất vui xưa nay có tiếng là tích hát có nhiều điệu chèo cổ mà bổ vỡ cho hợp Nữ ban đóng, và một vở diễn Tập kịch. Nhất là đặt âm nhạc đều sẽ đổi cả lại và ngày nào cũng diễn những tích hát rất đặc biệt để biếu các quý khách đến mua vui mà không phải phàn nàn như trước.

Tối thứ bảy 16 Décembre 1926

NGỌC VÔ HÀ

Gươm ghê gái lắng lơ đời,
Phụ duyên mà bỏ cái hời cho ai.
Tích này có vài hãy thuốc bị oan, tả tình-cảnh rất là ai oán.

Tối chủ-nhật 17 Janvier 1926

TẠP KỊCH TRÍCH DIỄN
Đoạn thứ nhất
KIỀU LIÊN LẠC LOẠN

Nàng Kiều Liên khi chạy loạn lạc mất mẹ, dương than thở giữa rừng bỗng gặp Tâu-Thì hỏi sự tình, rồi đưa Kiều-Liên đến tu chùa Kim lăng.

Đoạn thứ hai
HỒNG NƯƠNG XIN LỬA

Dặng-Xuân vì đi ghẹo cave nghiệt phải tìm nơi trọ học : Quỳnh-Châu gái cầm cung, đêm thấu rệt tả đến sai Hồng-nương (con đòi) đi xin lửa trêu cợt Đặng-Xuân, v. v.

Đoạn thứ ba
CHU MÃI THẦN

Nàng Thiệt-thị chê Mãi Thần đi ấy Thần ly, được lâu vợ cả ra đánh ghen rồi bắt chồng về luôn.

Đoạn thứ tư
LÃO KỲ ĐẦU THUYỀN
(Hài kịch)

Nàng Mai Tiên (Tên bị trích xuống trần, mắc lừa vào thanh lâu, lúc thử tài bến anh có tát rất buồn cười.

Tối thứ hai 18 Janvier 1926

GƯƠNG TÀY LIỆP
Hồi thứ nhất)

Vở chèo cải lương này soạn thành hơn 30 điệu hát rất hay. Cả hát rất lẻ thảm thú và có ý vị lắm. Vui nhất là chỗ dân làng ra lễ, chỗ anh em chia cắn và chỗ hai đứa ở ra can khéo. Đã diễn nhiều lần, các quý khác đều đến xem đông và cho là tích hát diễn rất hợp với luân lý đời nay. Nhiều ngài muốn xem diễn lại, vậy bản hội xin lỗi ý diễn lại và có sửa đổi một vài chỗ hợp thời để nay mai in thành sách bán. Vậy xin các ngài lấy vé trước. Đến tối thứ năm 21 janvier 1926 thì diễn lại hồi thứ hai.
3006

Hiệu kim-hoàn

昌 進
HOÀNG-QUANG-THIỆN
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chỗ tại trường Công nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đúng tuổi. Các ngài chiếu cố lại cửa hàng, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì. 3033

BÁN GỖ :

Lim, gụ, lạp âu các sắc, ván sàn, giui nhà, than củi và than mỏ.

Có gỗ ở cửa lối đem về.
Bán buôn và bán lẻ.
Hỏi tại hiệu **Nguyễn-đức Mai**
Hanoi : phố bờ sông, số 4, télé-phone N° 404.
Haiphong : Phố trường Bách-nghệ, số 20 (rue de l'Arsenal) télé-phone N° 389.
Hà-đông. Gare Thường-tín số 1.

Một đoàn thị sát-các về việc mở mang trường Thương-mại và trường Kỹ-nghệ. — Bản-quán có tiếp được của M. Nguyễn-thái-Học là sinh-viên trường Thương-mại một bức thư nói rằng ngày 18 décembre tới đây vừa rồi ông có viết thư xin quan Toàn-quyền hai điều là mở mang trường Cao-đẳng Thương-mại thêm ra và mở một trường Cao-đẳng Kỹ-nghệ thì ngày 14 janvier quan Quản lý phủ Toàn-quyền có viện ông mời lên nói chuyện về vấn-đề ấy một cách rất ân cần. Quan Quản-lý phủ Toàn-quyền có nói rằng Chính-phủ đã để tâm đến việc mở trường Cao-đẳng Kỹ-nghệ, nhưng còn phải chờ khi nào trường Thương-mại phát đạt đã.

Ngạch Khán-hộ. — MM. Vương-thư-ng Liên, Trần-văn-Sinh, Nguyễn-tử-Khuê, Phạm-văn-Lợi, Đặng-đức-Phong tại sở Địa-chính thì nay đã vào ngạch tổng sự tại Y-viện Pasteur Đông-dương.

Tại hiệu BÀO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.
L'ALUN de CHROME dùng để nhộc da.
ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đúc thủy tinh.
CARBONATE D'AMMONIAQUE et AMYLLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.
3001

Nạn ô-tô — Ngày hôm qua vào hồi 9 giờ cái xe ô tô số C- 4248 do Ng.-văn Nang, làm cho nhà khách sạn *Métropole* cầm máy, khi đi đến đầu phố Paul Bert rẽ sang đường Henri Rivière và phải cái xe hàng số PP-16 do Nguyễn-đức-Sửa kéo, xe bị gãy càng người thì không can chi. Nguyên nhân cũng tại xe ô tô lấy làm téléphonie e của nhà khách sạn *Métropole*, không có pitép cầm máy ô tô, bo nên phải phạt 15 quan tiền tây vì tội cầm máy liều.

Lại ngày hôm qua, vào hồi 1 giờ, có xảy ra một cái nạn ô-tô ở cách ga Lạc-đạo độ chừng 200 thước tây đường về Haiphong. Cái xe ô tô D-F-H do M. Michel Roger cầm máy làm cho một sở tây buôn, nhà ở số 6 Saint Etienne ở Haiphong đụng phải Lưu văn-Học bị thương.

Ăn cắp. — M. Nguyễn-văn-Chất làm tài xế xe lửa trên đường bị mất tiền ăn cắp lấy mất một cái phong bì đựng 62$00 và các giấy má vặt nữa.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc sinh tử giá thú. — Số sinh tử giá thú của người mình, và người Hoa-kiều trong năm 1925 như sau này :

Người Nam

Sinh : 1705 con gái, và 706 con gái, cộng là 1711 người.
Giá thú : 15 đám.
Tử : 496 đàn ông, 411 đàn bà, và 762 trẻ con, cộng là 1669 người.

Người Hoa-kiều

Sinh : 175 con gái, và 163 con gái, cộng là 338 người.
Giá thú : 2 đám.
Tử : 111 đàn ông, 57 đàn bà, và 56 trẻ con, cộng là 224 người.

Bàn riêng về người mình, xem bản kê trên này thì số sinh và số tử không chênh nhau lắm như mọi năm, có lẽ cũng tạm gọi là đáng. Duy có việc giá thú không kể trong một năm mà chỉ có 15 đám thì đã biết người mình vẫn còn cầu-thả lắm.

Bây giờ xét về số người chết, trong cái số tổng-cộng là 1669 người mà thấy những 762 trẻ con chết mọng về sự rất ro ft, bệnh tật nhiều, thật đáng ghê sợ, đáng lo cho ông-tại. Xem thế đủ biết sự sinh-sản của người mình có bị kém sút : một rằng vì người mình còn vụng về cách nuôi nấng ; hai rằng tại những người làm cha mẹ yếu ớt nên không đủ khí-lực sản-nhi, hoặc vì cha mẹ mang bệnh tật nên con cái cũng mang bệnh tật từ trong thai mà ra thì còn mong gì sống lâu được.

Xem biểu kê của người Hoa-kiều thì số sinh tử trung-bình, cứ 15 thật lắm ; nhưng đến việc cưới xin mà cả năm 1925 chỉ có hai đám mới thực là hãy quá. Chắc ai cũng có ý tò-mò cũng nghiệm biết tại tháng tám là đến giờ kẻ có đến mấy chục đêm rước song-loan ở ngoài đường chẳng phải là họ cưới xin nhau đấy ru !

Đ. V.

Đèn. — Hồi quá 20 rột ngày thứ năm ở rạm cho đến tiên Đỗ công-Hoan, ở số 10 phố Chợ con đã tới về việc tên Bảo 27 tuổi, là người thuê nhà lại của bà bị bắt điên. Hiện tên Bảo đã đem vào nhà thương.

Vì của ai ? — Vũ-văn-Mai làm bồi nhà số 13 phố Đầu-xảo đem nộp sở cảm một cái trong đựng chiếc khăn tay và nhiều đồ vật khác mà hắn đã bắt được ở gần nhà bát tay.

Thảm trọng. — Hồi 5 giờ sáng tức năm ở phố Nam-thương có một cái xe đưa con gái độ 18 tháng, khám không có thương tích, đã cho đem ngay vào nhà xác rồi đấy.

Ngã xe đạp. — Hồ 16 giờ rưỡi ngày thứ năm ở phố St Etienne có chiếc ô-tô đi tải của M. Simon roi mất cái trất lại chiếc xe hàng ở đằng sau nên đâm sầm vào gốc cây. Trên xe có ba người phu ngồi đều bị văng cả ra ngoài, nhưng may không việc gì.

Ăn cắp gạo. — Trần-v Hiêm 40 tuổi bị thua ăn cắp ba bao gạo, đáng giá 45 đồng, của tên Vũ-đình-Vẫn bán gạo ở Thường-bí tỉnh Hải-dương đã giải vào tận ăn để ạ.

Việc vặt vãnh. — Trần-v Hiêm cai xe hiệu P.P.V. thua tên Lưu xe Trần-v-Tá tức Bức ở Hàng-kinh đ nh mà.h.

Ng-thị-Thuận bán rau ở Lạc-viên thua thầy quyền khổ đỏ Bùi-duy-Đệ đánh bị thương. Lê thị-Hoàng vô nghề nghiệp nhà ở Lạc-viên, mất trộm quần áo đồ đạc đáng giá 27 p. 60.

BẮC-NINH

Ai tin. — Bản-quán được tin buồn rằng bà giáo Đoàn-trọng-Phan là lệnh-mẫu ông Nguyễn-văn-Vinh, bản quán chủ nhiệm, tạ thế ngày hôm qua tại quê xã ở làng Đỗ-xá. Chiều hôm nay 16 janvier đã làm lễ cất đám.

Bản-quán đồng nhân có lời trân-trọng kiến-v.ếng bà và chia buồn với bản-quán chủ-nhiệm và ông giáo Đoàn-trọng Phan.

PHÚ THỌ

Hội Trí-trí. — Đến hồi 17 Janvier 1926 hội Trí-trí sẽ họp đại hội-đồng thường niên để bàn các việc sau này :

1. Trình các công việc của hội-đồng đã làm trong năm 1925.
2. Bầu tân hội-đồng trị sự mới.
3. Dự định sở cải tân mới.
4. Bàn việc chỉnh-đốn sự học trong tỉnh.
5. Bàn về sự tán thành hội y-tế bác sĩ của quan Chánh-sứ sắp sửa lập nay mai.
6. Làm sân *Tennis* và sân thể-thao.
7. Việc sửa sang cho rộng nhà hội-quán và tu bổ các nơi hư hỏng.

Hội Trí-trí ở đây trước kia bỏ bẵng mất, mới hồi phục lại từ ngày tháng tư tây, xem ra cách hành-động có bề dứng đắn vững vàng, các nhà thân hào hàng tỉnh đã nhiều người chú ý đến, hội-viên mới một ngày một thêm đông, chính quan Công-sứ và các quan tỉnh cũng ân cần đến lắm.

Những điều sắp đem ra bàn hôm 17 Janvier này, xem ra toàn là điều hay cả ; mà chưa biết hội-đồng hôm ấy ấn định ra thế nào. Những công việc dự bàn giá làm được tới cần phải có tiền, mà tiền thì hội xem chừng không sẵn. Nhưng mà hội Trí-trí mục đích là để tìm các mối mang việc học trong tỉnh thì lo gì mà không có tiền. Cái hàng tỉnh hễ lại không có ai là người hảo tâm hảng sản ? Chỉ mong rằng các ông trong hội hết lòng với công-ích, hội hành động cho đứng đắn tốt có nhiều người giám giáp, mong thay !

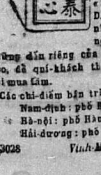
Bệnh lợn sởi. — Độ hơn một tháng nay bệnh sởi lan ra khắp các nơi, xem chừng rộng lắm. Làng Phú-tỏ và làng Cao-đà có ngót một trăm

(Xem trang thứ tư).

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đặc-xuất thượng-hạng trồng tại trên mọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cành, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những điều riêng của trà VINH-MẬU dâng báo, để qui-khách thường trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 14.
3028 *Vinh-Mậu trà hiệu cần bạch.*

Tin sau cùng.

Việc thi chánh nước Pháp

Thứ dân nghị-viện đã họp. Ông Herriot có đọc đề-án văn-hồi nghị-định.

Về việc định ngày xét cáo lời chất vấn M. Doumer có nói chính phủ giữ quyền xin bàn việc thi chánh trước tất cả mọi việc.

Hội đồng thi chánh phần nhiều muốn tán thành cho bàn dự án cấm tất đánh liên hiệp đoàn, và phản không khoản thuế 1,20 %, về các số tiền giá này, tiền phải nhiều bổ hội-đồng ra mà nói không dự. Ông chánh hội-đồng và ông tiêu thầm ấy viện, có báo cho M. Briand biết mọi khoản của hội-đồng quyết-nghị. M. Briand hôm xin hội đồ gắng thảo cho một cái chương trình rõ ràng, để nghị viện sẽ xét bản chương trình ấy với chương trình của chính phủ. Ông lại nói chính phủ nhất quyết theo các điều đại cương trong chương trình Doumer.

Hội đồng định tuần lễ chính phủ tạm nghỉ việc. Ngày mai hội đồng sẽ đệ trình nghị việc một bản dự án để tây ý nghị việc kén chọn.

Một cái mụn mở ở Nhật-bản

Một cái mỏ ở tỉnh Fukuoka bị nổ, 70 người chết.

Cuộc tai xe đạp Hanoi Saigon

Marc, và Demarceff tới Phan-thiết chiều hôm thứ năm. Sáng hôm thứ sáu khởi hành ở Phan-thiết. Hồi 10 giờ đi qua địa hạt Trung-kỳ. Hồi 17 giờ sẽ tới Saigon. *(Indopacific)*

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng hai tây 1925 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 2 tháng hai tây 1926 (*20 tháng chạp ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4 %).

Sổ kê những đồ cầm đem bán sẽ để cho những người mua và những người có đồ cầm xem.

Quan Chủ Vạn-bảo.
3045 MÉTAILLER

Thế nào là hạ giá?

Muốn biết nghĩa câu này xin các ngài nên đến ngay hiệu

NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais,
Hanoi

thì mới rõ :

Ở đây có bán lơ lựa, vóc nhiều càng các thứ laine, dạ, để may quần áo tây.
3016

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười, cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng chế NGUYỄN qui dâng, có chế nên một thứ rượu bổ để tặng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

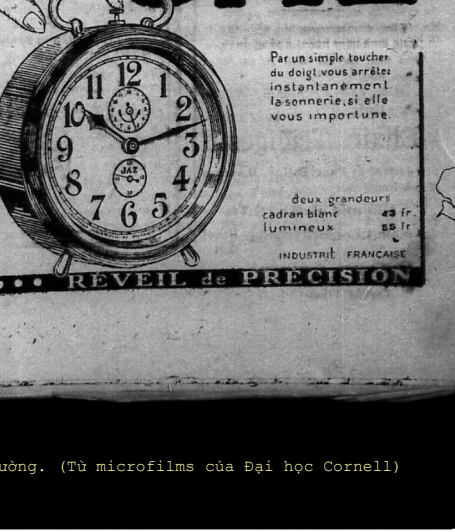
欽此 敕製有效 嘉賞御用 准頒行 試大南 初七日

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài này. 3001

Bán tại **GRANDS MAGASINS RÉUNIS**
HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

con trẻ đương lên sởi nặng, mà ngày nào cũng có đứa chết. Từ đầu tháng đến nay, trẻ con chết vì bệnh sởi có đến hai chục đứa rồi. Trong hai chục đứa chết ấy phần nhiều là chết vì uống thuốc bậy cả. Có một từ lấy làng bắm bia dám cả gan bỏ cho một nhà hai đứa con cùng bệnh sởi phải chén thuốc uống kì rồi cũng là chết ngay. Ấy thế mà không chừa, lại còn tự khoe mình là có một thứ thuốc gia truyền hay lắm còn cứu chữa mãi. Chưa biết rằng thầy lang này còn định giết chết bao nhiêu mạng nữa vì bệnh sởi này. Ta mong rằng việc này đến tai quan trên thì mới có cách sống thoát về bệnh này, một là làm thế nào cho những nhà có con lên sởi biết nghe đừng cho con uống thuốc, hai là trừng trị nghiêm nhặt để những thầy lang ấy phải ngồi nhà đừng đi bốc thuốc liều như thế nữa.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Cái nạn xe lửa. — Việc này đã nói qua trong một số báo trước. Nay lại mới tiếp được thêm những tin tức sau này:

Người bị nạn đó tên là Ng-văn-Dần, 22 tuổi, cứ lẽ ra người nào làm việc tại sở Hỏa-xa mà gặp tai nạn như thế thì sở cấp cho 5 đồng tiền mua vào, một tháng lương, vợ được 15 đồng và mỗi con được 15 đồng nữa, nếu chưa có vợ con thì bố mẹ có quyền được nhận.

Thế mà cứ như lời người ta nói thì nghe đâu người bị nạn này sở Hỏa-xa chỉ biết tin rằng chết rồi lấy người khác thay vào, chứ không hiểu rằng chết về bệnh nào gì cả, vì thế mà ông cụ già bố người bị nạn kia không hề được một đồng xu nhỏ nào gọi là trợ cấp cả.

CHƯ TÔN!
ai muốn ngăn ngừa che thân
CHO KHỎI ĐAU
NHỨT LÀ
Khan cổ, đau óc giọng, yếu tim, đau phổi thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN
VALDA
Hơi thở đã thơm mà lại được Khỏi lo cảm mạo thương hàng
Dầu có thở hít buổi hôm dơ dáy hay là có vật dọc.
Thì cũng Khỏi lo đau
Còn có đau:
Sổ mũi. Khan cổ. Khao tiếng. nóng lạnh cũng là ho
thì cũng cứ dùng THUỐC
PASTILLES VALDA
ngậm thong hơi tốt lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp có hiệu chữ
VALDA
MỚI THIỆT PHẢI
3044 b

RƯỢU BẠT-HÀ GET
PIPPERMINT GET
rượu này uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.
3044 g

Dù các ngài đau dạ dày đến bậc nào mặc lòng, hễ dùng
Thuốc bột Saint André
thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.
Các sự đau dớn đã liệu tan đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.
Thuốc bột Saint André
lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...
Giá bán: 0$85 một lọ
Hỏi tại hiệu Bảo-chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
3002

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266
Bản-hiệu có bán buôn các thứ vóc nhiều, hàng tàu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ như the, nuyến, lĩnh, lạo, lãng, quế, vân vân. và hàng Saigon như lĩnh, the, vân vân.
Nay mới có đủ các mùi, lăng thơm, nước đen và vải màn rộng khổ. Những hàng này bán buôn tăng tâm. chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.
Qui-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi contre remboursement.
Cẩn-bạch
YU-WO-TSEONG
3015

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)
Bệnh hao mòn, kém sức, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Nó làm cho kém hẳn chân huyết đi mà chính chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bồi bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa chóng khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh gắp, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.
Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Đàn bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay sức khỏe.
Các ông bác-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt đã chữa khỏi kể có hàng nghìn hàng vạn người.
Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
3045

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phổi làm cho hay ho vãi uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là:
Thuốc nước bổ huyết
3001 **MÁU BÒ 1$40**

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho
Sirop Nofal
đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:
Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...
Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.
Chai lớn giá: 0$90
Bán tại hiệu Bảo-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng tiền
HANOI 3002

Cần một người thợ máy kền và một người phụ

HỎI TẠI:
GARAGE BOBILLOT
7, Bd Bobillot — HANOI
(Đến xin việc cần có chứng-chỉ)
3010

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC
500.000 quan
Muốn được thế, thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số
Lúc mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong biết (Như vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu, có thể làm nên sau có được).
Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền sở hữu, mà lần rút số nào cũng được cả, như thế đã đóng nốt tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được tinh nguyên cả là. Mỗi cái vé PANAMA thì nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 100.000 nhỏ đến một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.
Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất
Có đến 200 triệu quan được trúng số
Bản hễ không số được trúng sẽ gửi cho người đó cuộc không lấy tiền, vì mỗi kỳ số trong bốn kỳ hàng năm
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà
BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)
3046 b

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kê-nghiệp
Lập tự năm 1886, lá thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi Tonkin
Giây nói số 59
NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:
GNO KOLA COCA. — Rượu bổ để cho những người ốm và dàn bà ở cữ . . . . . Một lít: 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.
ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — Thuốc nước. Một chai: 1,25
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — Thuốc hạt. Một chai: 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh gắp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HÉMOGLOB NE SOLUBLE. — Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai: 1,25
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai: 0,80
Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
3003

Hễ các ngài thấu trong mình mệt nhọc, xanh sao, yếu đuối, ăn không ngon và hay sốt-rét thì các ngài nên dùng ngay chớ ngần ngại, thứ
Rượu bổ của ông Bác-sĩ J. K. WATSON
Như thế thì các ngài đỡ phải tốn kém và lại chóng khỏi nữa.
Giá bán: 2$25 một chai lít
1.20 chai nửa lít
Bán tại hiệu Bảo-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền
HANOI 3002

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh gắp.
Mắc bệnh gắp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.
Muốn trị bệnh gắp, chỉ có một thứ thuốc, là:
Cachets du Docteur Rascol
0$60 một ống sáu cachets 3001

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:
Peptonate de fer MONTÈS
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.
Giá tiền 0$90 3001

Cachou Lajaunie
là một thứ thuốc làm cho
dễ tiêu,
khỏi ho và khỏi ngứa cổ
Cần cho những người hút thuốc lá. Chỉ có thứ thuốc đó là hay hơn, còn các thứ khác là giả cả.
Giá mỗi hộp là 0$10
Có bán tại hiệu Bảo-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền,
3002 HANOI

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:
Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.
Giá mỗi chai: 1$10
Có bán tại: Nhà Bà-chuông, Hanoi
3001

BANQUE DE L'INDOCHINE
ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG
東法滙理銀行
SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875
Có những chỉ-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi: 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 15 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.
Tư bản dự định: Francs **72.000.000**
Tư bản nộp rồi: » **68.100.000**
Tổng cộng khoản dự-bị ngân ngày 30 Juin 1294: » **81.089.020**
Chánh quán tại: Paris (VIIe), 96, Boulevard Haussmann
Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).
Phó trị-sự: M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết lộ.
Tổng chủ nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.
Các chi quán:
Tại Đông-Pháp: Nam-kỳ: SAIGON.
Trung-kỳ: TOURANE.
Bắc-kỳ: HAIPHONG, HANOI.
Cao-mên: PNOM-PENH, BATTAMBANG.
Quảng-châu-loan: FORT-BAYARD.
Tại vân-nam: MÔNG-TỰ, VÂN-NAM-PHỦ.
Tại Tiêm-la: BANGKOK.
Tại Ấnh thuộc-địa: SINGAPORE.
Tại Trung-hoa: BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
Tại Phi-châu: DJIBOUTI.
Tại Tân-thế-giới: » NOUMÉA.
Tại Tahiti quần-đảo: PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE: PONDICHÉRY.
3048
Hiệu viết tắt để gửi điện-tín: INDOCHINE.

ĐÈN MĂNG-SÔNG
(LAMPE COLEMAN)
SÁNG NHƯ SAO BĂNG!
Rút tiện cho các nhà sang-trọng và các khách-sạn
ở các nơi không có đèn điện
CÁCH DÙNG RẤT GIẢN-DỊ!
THẮP KHÔNG TỎN!
Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

Certifié l'insertion
Imprimerie du Trung-bắc-tân-văn
Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN